

Zápis z jednání 2. pracovního týmu Odborné komise pro důchodovou reformu

Věk odchodu do důchodu a valorizace důchodů

datum: 5. listopadu 2015, 9:00 – 11:00

místo: Klub, Na Poříčním právu 1, Praha 1

přítomni: dle přiloženého seznamu

XX

T. Kučera přivítal přítomné na jednání 2. pracovního týmu Odborné komise pro důchodovou reformu, a navrhl následující program jednání:

- 1) Alternativní scénáře a vyměřování valorizace důchodů – návrhy členů PT2 na řešení
- 2) Různé
- 3) Plán příštích jednání

Přítomni byli dále seznámeni se stavem zápisů z říjnových jednání

Návrh programu jednání byl schválen bez připomínek

Ad. bod 1) Alternativní scénáře a vyměřování valorizace důchodů – návrhy členů PT2 na řešení

T. Kučera nastínil, že v rámci tohoto bodu je možné projednat dva návrhy. Ten první, který předložil sám. Druhým návrhem je návrh řešení **Z. Pernese**. Zároveň přítomné vyzval, aby předložili své případné návrhy řešení. Následně přítomným promítl svůj návrh z posledního jednání, který byl dále rozpracováván.

Následovala diskuze ke konceptuálnímu rámci návrhu.

T. Kučera pokračoval v prezentaci prvního návrhu, který reflektuje výsledky Zelené knihy.

M. Suchomel se dotázal, co znamená valorizace základní výměry automaticky. V současnosti je základní výměra 9% průměrné mzdy. Pokud by valorizace byla vázána na minimální mzdu, a vláda by ji např. v horizontu 2 let nezvyšovala, tak co by se dělo se základní výměrou.

T. Kučera uvedl, že jde o orientační hodnotu, která by byla valorizována stejně jako procentní výměra.

R. Malá reagovala, že minimální mzda od 1. 1. bude 9.900,- Kč, přičemž v současnosti je 9.200,- Kč

T. Kučera uvedl, že návrhu se nebude počítat s minimální mzdou, ale stanoví se pouze vstupní orientační hodnota, od které by se následná valorizace odvíjela.

V. Špidla reagoval, že rozpočtové souvislosti je třeba brát do úvahy, ale nejsou určující. HDP roste rychleji než podíl důchodců na populaci. Zvýšení základní výměry je žádoucí, jako základ by bylo možné vzít aktuální životní minimum. Technicky by to bylo řešeno tak, že by tato úroveň byla promítnuta do výměry, místo však 9% by došlo napříště k navýšení o 12% či jinému procentu a pak by se dále již valorizovalo automaticky. Hodnota by měla být něčím definována, životním minimem, minimální

mzdou nebo oficiální mírou chudoby. Následně by se tak došlo k fixnímu bodu, od kterého by bylo možné valorizovat. Nebo by mohlo jít o samostatnou valorizaci. Bude však třeba se zamyslet i na přechodném období.

Z. Pernes uvedl, že RS ČR podporuje předložený návrh řešení. V současnosti je základní výměra pro všechny typy důchodů ve výši 2.400,- Kč (starobní důchody, pozůstalostní penze, invalidní důchody). Do budoucna by základní výměra pro jednotlivé typy musela být rozdílná. Což by bylo problematické. Ještě nikde nebylo počítáno se základním minimem pro exekuci. Minimem by rozhodně měla být hodnota odrážející spotřební koš důchodce.

T. Kučera poděkoval, zapracoval připomínky a pokračoval v prezentaci prvního návrhu k otázce procentní výměry a k dalším bodům.

M. Potůček uvedl, že by měl být v podílu na blahobytu společnost stanoven nějaký mechanismus, nemělo by to záležet na jednorázovém rozhodnutí vlády.

V. Špidla navrhl setrvat u $\frac{1}{3}$ reálných mezd, jelikož to v současné době funguje.

Z. Pernes doporučil, aby došlo k navýšení na $\frac{1}{2}$ reálných mezd.

M. Potůček navrhl, aby se počítalo s rozmezím od $\frac{1}{3}$ do $\frac{1}{2}$ reálných mezd.

R. Malá reagovala, že všechny návrhy je nutno přepočítat. Každá 10 Kč na důchodu je 360 – 400 mil. ročně ze státního rozpočtu navíc. Záleží, zda to pak jde do základní výměry nebo procentní výměry. Pokud z částky 2.400 Kč by došlo k navýšení na 9.900,- Kč, tak pak jde o zcela nereálnou částku, kterou rozpočet nemůže unést. Pokud důchody budou nastaveny do určitého koridoru, je třeba tomu uzpůsobit další systémy. Chudoba by měla být řešena v jiném systému, než důchodovém.

T. Kučera uvedl, že bez propočtu rozhodně není možné přiklonit s k nějakému návrhu. Tedy všechny budou propočítány, s čímž se počítá. Základní problémy by se měly přenést z dávkového systému do důchodového.

T. Fiala reagoval, že v okamžiku propočtu by bylo vhodné propočítat dopady do celého sociálního systému, ne jenom do důchodového systému. K otázce, zda si lidé s nízkými příjmy zaslouží relativně vysoký důchod, poznamenal, že je třeba ocenit lidi, kteří jsou ochotni pracovat i za velmi nízké mzdy a nepobírat sociální dávky.

Z. Pernes uvedl, že pokud dojde ke zvýšení důchodů, rozhodně dojde k úsporám v jiných sociálních systémech.

V. Špidla ve své reakci zdůraznil, že komise nemá politické zadání. Výpočty jsou pouze orientační. Je třeba vyprodukovat propočítané návrhy. V současné době je práce PT2 ve fázi hypotéz, ze kterých je nejdříve třeba odstranit ty, které nejsou schopné se ujmout a vybrat ty, které by byly možné. Ty pak nechat propočítat, zmínit jejich sociální důsledky a předložit politikům k rozhodnutí. Pod hranicí chudoby je v současnosti něco okolo 6% důchodců, přičemž za pár let by jich mělo být okolo 20% důchodců. Testované dávky je třeba odsunout na co nejmenší rozsah.

M. Suchomel souhlasil s tím, že ve chvíli, kdy budou existovat konkrétní návrhy, je třeba je propočítat. Komplexní dopad do všech dávkových systému však není možné propočítat. Testování dávek je sociálně citlivá otázka. Existují však dávky, kterou jsou testovány pouze příjmově. Takové dávky je třeba zachovat (příspěvek na bydlení). Hranice chudoby nelze přesně určit, protože se počítá z příjmu celé domácnosti.

Z. Pernes reagoval, že pod hranicí 8.390,- Kč se pohybuje asi okolo 170 tis. důchodců.

R. Malá uvedla, že pokud by z důchodů byl vytvořen komplexní důchodový systém, tak se obtížně bude zohledňovat zdravotní stav – příspěvek na péči a dávky pro zdravotně postižené. Proto jsou systémy variabilní, aby postihly všechny životní situace. Ani jedna z těchto dávek není testována

Z. Linhart reagoval, že diskuze by se měla věnovat důchodcům a všem lidem, kteří do důchodu půjdou. Nikoliv pouze těm, kteří spadnou pod hranici chudoby. Komise má mandát na to, aby navrhla posílení zásluhového hlediska.

M. Potůček uvedl, že v zadání OK jsou 4 kritéria pro práci Odborné komise, které musí být v rovnováze. Přičemž do toho patří i důstojný život důchodců. Návrhy nemůžou být chápány jako něco, co by se mělo v příštím roce realizovat, ale jde o úvahy v dlouhodobém horizontu.

V. Špidla uvedl, že z hlediska fiskálního i sociálního by stálo za to otestovat kombinaci pevné výměry, na kterou naváže NDC systém.

M. Suchomel reagoval, že návrh, který je předložen, je téměř identický návrhu prof. Vostatka, který již byl počítán. Do příště se jej pokusí vyhledat a zaslat členům týmu. MPSV je schopné s časovou rezervou spočítat NDC systém, ale bude třeba se zamyslet nad možnými parametry.

T. Fiala vznesl dotaz ohledně doby pojištění, kdy 35 let je příliš dlouhá doba

M. Suchomel reagoval, že systém zná možnost odchodu do důchodu bez splnění podmínky 35 let. Systém pracuje s podmínkou 16 let a dojde ke zvýšení na 20 let. Člověk pak bude odcházet do důchodu o 5 let později, než je stanovena hranice.

T. Kučera poděkoval a pokračoval v prezentaci, konkrétně v prezentaci bodu e) návrhu.

Z. Linhart se dotázal, zda zdaněním důchodu je myšlena daň z příjmu FO, nebo platba pojistného jako sociálního a zdravotního. Další věci jsou nominální mzdy.

T. Kučera reagoval, že měl na mysli především daň z příjmu FO. Platba pojistného stojí také za zamyšlení.

T. Fiala uvedl, že měl na mysli valorizaci na základě nominálních mezd.

M. Suchomel reagoval, že v týdnu přišel email od J. Šulce, který uvedl, že 1/3 by se měla počítat z nominálních mezd.

M. Potůček uvedl, že pokud by se postupovalo dle tohoto návrhu, došlo by k započítání inflace hned 2x.

R. Malá dále uvedla, že v současné době jsou důchody částečně zdaňovány. A to důchody, které přesáhnou 36 násobek roční minimální mzdy a je zdaňována ta částka, která přesáhne. Pokud by se uvažovalo o zdanění důchodů, museli by se zdanit všechny. Takže by bylo třeba všechny současné důchody o zdanění navýšit, aby lidé nedostali méně peněz.

T. Kučera poděkoval a přešel k prezentaci posledního bodu návrhu. Následně poděkoval přítomným za diskuzi a uvedl, že předložené návrhy jsou zatím v pracovní verzi a výstup může být ve finále zcela jiný.

Z. Pernes na dotaz uvedl, že pan prezident považuje valorizaci ve výši 40,- Kč za nedostatečnou a jednorázový příspěvek ve výši 600,- Kč za nedůstojný. Přičemž dle jeho slov jde o nejnižší valorizaci za

posledních 25 let. Je zastáncem plošné valorizace. Na společné schůzce s RS ČR byl dále prezident seznámen s postoji RS ČR a také mu byly RS ČR předestřeny možnosti řešení valorizace do budoucna.

Ad. bod 2) Různé.

V rámci tohoto bodu **M. Potůček** přítomné informoval o vývoji návrhu na úpravu valorizačního mechanismu základního důchodového systému. V uplynulém čase se setkali koaliční experti parlamentu a po diskusi dali přednost variantě dvě s požadavkem o rozpracování podvariant. Ministerstvo pak připraví další podklady pro jednání expertního týmu, které proběhne dne 18. 11. 2015.

M. Suchomel doplnil, že skupině koaličních expertů byly předloženy tři varianty, přičemž varianta dvě byla rozpracována do dalších podvariant. Koaličními experty byly odmítnuty varianty pod čísly jedna a tři. U varianty dvě odmítl podvariantu 2a). Takže se rozpracovávají podvarianty 2b) a 2c).

T Kučera poděkoval za informaci a ukončil tento bod.

Ad. bod 4) Plán příštích jednání:

Příští jednání II. pracovního týmu se uskuteční v následujícím termínu:

dne **12. 11. 2015 od 9:00 v budově Na Poříčním právu 1, Praha 1, Klub**

Jednání ukončeno v 11:00

Zapsala: Helena Morozová

Vidoval: Tomáš Kučera

XX

Příloha č. 1 – listina přítomných

Jméno a příjmení	Organizace
Fiala Tomáš	VŠE
Krejčová Hana	MF
Kučera Tomáš	PŘF UK
Linhart Zdeněk	MPSV
Malá Radmila	MF
Pernes Zdeněk	RS ČR
Potůček Martin	OK
Racocha Pavel	APS
Suchomel Marek	MPSV
Špidla Vladimír	ÚV ČR
Štork Zbyněk	MF
Zrcek Kryštof	ČSSZ
Chmelíková Tereza	Sekretariát OK

Morozová Helena	Sekretariát OK